

चीनला रोखण्यासाठी तैवान महत्वाचा सहकारी

भाजपचे नेते तेजिंदरसिंह बग्गा यांनी १० ऑक्टोबरला असलेल्या तैवानच्या राष्ट्रीय दिनानिमित्त देहलीतील चीनच्या दूतावासासमोर तैवानला शुभेच्छा देणारे फलक लावले. यामुळे चीनचे सरकारी दैनिक ग्लोबल टाइम्सने ' भाजपने हे लक्षात ठेवावे की, तो आगीशी खेळत आहे', अशी धमकी दिली आहे. १० ऑक्टोबरला तैवानचा राष्ट्रीय दिन साजरा झाला, त्याच्या आधी चीनच्या भारतातील दूतावासाने भारतीय प्रसारमाध्यमांना इशारा दिला. "जगात फक्त एक चीन आहे व 'पीपल्स रिपब्लिक ऑफ चायना' सरकारचे संपूर्ण चीनचे प्रतिनिधित्व करणारे एकमेव सरकार आहे. तैवान चीनचा अविभाज्य घटक असून चीनबरोबर राजनैतिक संबंध प्रस्थापित केलेल्या सर्व देशांनी 'वन चायना पॉलिसी'बाबतच्या आपल्या कटिबद्धतेचा दृढतेने सन्मान केला पाहिजे. मुख्य कारण होते की भारतातील अनेक प्रसारमाध्यमांनी तैवानच्या राष्ट्रीय दिनाचे विशेष वार्ताकन करण्याचे व विशेष कार्यक्रम प्रसारित करण्याचे ठरवले होते.

चीनला, तैवानचे 'जबरदस्त प्रत्युत्तर

तैवानच्या राष्ट्रीय दिनानिमित्त आपल्या भाषणात देशाच्या राष्ट्रपती त्साई इंग वेन यांनी चीनवर जोरदार हल्ला केला. जगभरातील लोकशाहीसाठी चीन हा एक धोका आणि आव्हान बनला आहे आणि भारत-चीन सीमेवरचा संघर्ष हे त्याचेच उदाहरण आहे, असे म्हटले. राष्ट्रपती वेन आपल्या भाषणात म्हणाल्या, "दक्षिण चीन समुद्रातील विवाद, चीन-भारतीय सीमेवर संघर्ष, हॉंगकाँगमधील चीनचे दडपणाचे धोरण स्पष्टपणे दर्शवते की, इंडो-पॅसिफिक प्रदेशात लोकशाही, शांतता आणि समृद्धी गंभीर आव्हानांना सामोरे जात आहेत.

तैवानने चीनच्या धमक्यांना न घाबरता चीनला, 'जबरदस्त प्रत्युत्तर दिले. आपल्या देशात प्रसारमाध्यमांना कधीही अभिव्यक्तिस्वातंत्र्य न देणाऱ्या चीनी हुकूमशाही कम्युनिस्ट सरकारने आता भारतीय प्रसारमाध्यमांवरही सेन्सॉरशीप लादण्याचे ठरवले की काय, असे वाटते. कारण, चिनी दूतावासाने भारतीय प्रसारमाध्यमांना नसते सल्ले देण्यापेक्षा, आपला देश भारताच्या सार्वभौमत्वाचा सन्मान करतो की उल्लंघन, याचा विचार करावा. "भारत जगातील सर्वात मोठा लोकशाही देश असून

तिथे माध्यमांचा जीवंतपणा, स्वातंत्र्य जपणारे नागरिक राहतात. तैवान चीनच्या इशारे वा धमक्यांना अजिबात भीक घालत नसल्याचे स्पष्ट होते. तैवानने गेली ७० वर्षे स्वतःचे स्वतंत्र अस्तित्व दाखवून दिलेच आणि तैवानच्या राष्ट्राध्यक्ष त्साई इंग-वेन यांनी आपल्या पहिल्या कार्यकाळातच 'वन चायना पॉलिसी'ला कसून विरोध केला.

चीन अजूनही लडाखच्या केंद्रशासित प्रदेश करण्याला अवैध, बेकायदेशीर मानतो. इतकेच नव्हे तर चीन भारताच्या अरुणाचल प्रदेशालादेखील 'दक्षिण तिबेट' मानतो. चीनची जम्मू-काश्मीर, लडाख आणि अरुणाचल प्रदेशाबाबतची भूमिका भारताच्या सार्वभौमत्वाचा व एकता-अखंडतेचा अपमान करणारी, उल्लंघन करणारी आहे. तेव्हा चीनने भारतीय प्रसारमाध्यमांनी चीनच्या 'वन चायना पॉलिसी'चा सन्मान करावा, अशी अपेक्षा बाळगण्यात काहीही अर्थ नाही.

पीआरसी' व 'आरओसी'मध्ये संघर्ष सुरू

चीनमधील नागरी युद्धानंतर १९४९ साली 'रिपब्लिक ऑफ चायना'(आरओसी) म्हणजेच तैवानने स्वतःला स्वतंत्र देश म्हणजेच 'अस्सल चीन' म्हणून घोषित केले होते. तेव्हापासून खरा चीन म्हणजे नक्की कोणता, या मुद्द्यावरून 'पीआरसी' व 'आरओसी'मध्ये संघर्ष सुरू असून दोघेही स्वतःलाच 'चीन' असल्याचे सांगत असतो. पण, देश म्हणून दोघांचेही अस्तित्व आहे. तसेच चीन जर स्वतःला महासत्ता समजतो, तर त्याने भारतीय प्रसारमाध्यमांच्या वृत्तांकन वा कार्यक्रमांना का घाबरावे?

कारण भारतातिल प्रसारणामुळे जगातील अन्यही देशांतून तैवानला समर्थन मिळण्याची भीती वाटल्यामुळे चीन प्रसारण करू नका असा सल्ला देत आहे. गेल्या काही महिन्यांत तैवानचा चीनबरोबरील संघर्ष वाढला आहे. मध्यंतरी चीनने तर तैवानी अवकाशात स्वतःची लढाऊ विमाने पाठवूनही तैवानला ताब्यात घेण्याची रंगीत तालीम असल्याचे म्हटले होते. तरीही तैवान मागे हटला नाही. आता अमेरिकेसह इतरही देश तैवानला पाठिंबा देत आहेत. तैवानची स्वतःची पण इच्छाशक्ती प्रबळ आहे.

तैवान आपली संरक्षण क्षमता वाढवित आहे

आम्ही आपली संरक्षण क्षमता वाढवित आहोत आणि लष्कर मजबूत करण्यासाठी कार्य करत राहू.आम्ही देशात निरंतर आधुनिक शस्त्रे आणि पाणबुड्या बनवित आहोत. आम्ही उच्च प्रशिक्षित कर्मचारी तयार करण्याचे काम करित आहोत. राष्ट्रीय दिनानिमित्त संध्याकाळी चीनने आपले लढाऊ विमानं तैवानच्या सीमेजवळ पाठविली. तैवानच्या सैन्यानेही चोख प्रत्युत्तर देत त्यांना तातडीने तेथून हुसकावून लावले. चीनने यावर्षी तब्बल 2,972 पेक्षा जास्त वेळा तैवान सीमेवर आपली लढाऊ विमानं पाठवली आहेत. तैवानचे उपराष्ट्रपती लाई चिंग ताए यांनी सांगितले की, आम्ही आमच्या राष्ट्रीय दिनाचा उत्सव थांबवणार नाही. यापूर्वी तैवानचे संरक्षणमंत्री म्हणाले आम्हाला प्रदेशातील शांतता आणि स्थिरतेचे संरक्षण करण्यास कोणीही प्रतिबंधित करू शकणार नाही.तैवान सैन्याचं खच्चीकरण करण्यासाठी चीन सातत्यानं आपली लढाऊ विमानं तैवानच्या समुद्राकडे पाठवत आहे.

याच दरम्यानच तैवानने आपल्या क्षेत्रात घुसखोरी करणाऱ्या चीनच्या सुखोई-35 या लढाऊ विमानाला पाडलं आहे. तैवानने या हल्ल्यासाठी अमेरिकेच्या पेट्रियाट मिसाईल डिफेन्स सिस्टमचा उपयोग केला होता. चीनकडून होणाऱ्या कोणत्याही आक्रमक कृतीचा सामना करण्यासाठी तैवानने आपल्या हवाई दल आणि नौदलाला सतर्कतेचा इशारा दिला आहे.

तैवानचे राष्ट्रपती त्साई इंग-वेन यांनी तैवानचं सैन्य दल अधिक शक्तीशाली करण्यासाठी राखीव सैन्य दलांना अधिक मजबूत करण्याची घोषणा केली आहे. यानुसार तैवानच्या सैन्याला मदतीला राखीव दलांना सज्ज केलं जाणार आहे. हे राखीव दल देखील इतर नियमित दलांप्रमाणेच शस्त्रांनी सुसज्ज असेल. त्यांच्याकडे तैवान सैन्यातील जवानांकडे असलेल्या सर्व शस्त्रांची कुमक पुरवली जाणार आहे. चीनकडून होणाऱ्या कोणत्याही आक्रमक कृतीचा सामना करण्यासाठी तैवानने आपल्या हवाई दल आणि नौदलाला सतर्कतेचा इशारा दिला आहे.

अमेरिकेचे यूएस बी वन बी बॉम्बर युद्ध विमानं तैवानवर

नुकतेच अमेरिकेचे यूएस बी वन बी बॉम्बर युद्ध विमानं तैवानवर फिरताना दिसले आहेत. अमेरिका संभाव्य युद्ध क्षेत्रात चीनच्या सैन्याची गुप्त माहिती गोळा करत आहेत.चीनच्या संरक्षण तज्ज्ञांनी म्हटलं आहे, "अमेरिकेने मागील 2 वर्षांमध्ये 1,000

पेक्षा अधिक वेळा आपल्या बॉम्बर आणि इलेक्ट्रॉनिक इंटेलिजन्स एअरक्राफ्टला (ADIZ) दक्षिण चीन महासागराजवळ पाठवलं आहे. आता या भागात तणाव तयार व्हावा असं अमेरिकेला वाटत आहे. अमेरिकेने पाठवलेले सर्वाधिक युद्ध विमानं हे टेहाळणी करणारे आहेत. मात्र, "अमेरिकेने चीनच्या हवाई क्षेत्रात प्रवेश केलेला नाही.

भारताने काय करावे

चीनचे कुणी 'खरे' मित्र नाहीत. चीनच्या वाढत्या आक्रमक आणि विस्तारवादी धोरणांविरुद्ध प्रमुख आशियाई राष्ट्रे एकत्र येताना दिसत आहेत. भारताच्या राष्ट्रीय सुरक्षेला चीनकडून सर्वाधिक धोका असल्यामुळे चीनविरुद्धची ही आशियाई राष्ट्रांची युती भारतासाठी निश्चितच उपकारक ठरणार आहे. **चीनच्या आक्रमकतेला रोखण्यासाठी भारत, अमेरिका, ऑस्ट्रेलिया आणि जपान क्वाड द्वारे एकत्र आले आहेत.** चीनचे शत्रू हे आपले मित्र आहेत. म्हणून आपण व्हिएटनाम, तैवान, फिलीपिन्स, मंगोलिया यांच्याशी सामरिक संबंध आणि लष्करी सहकार्य वाढवले पाहिजे, जेणेकरून चिनी सैन्याला वेगवेगळ्या आघाड्यावर लक्ष द्यावे लागेल. चीनला रोखण्याकरता तैवान महत्वाचा सहकारी आहे. आपण तैवानशी आर्थिक व व्यूहात्मक संबंध ,सामरिक आणि लष्करी सहकार्य वाढविले पाहिजे.